

Socialna in politična psihologija – Testi

1. Z izrazom reaktance označujemo v socialni psihologiji privlačnost socialne moči.
NE (odpor ne privlačnost)
2. Maksimiranje socialne kontrole pomeni sposobnost odrekanja lastnemu deležu socialne kontrole v korist drugega.
NE
3. Z izrazom konformizem označujemo človekovo odpornost na socialni pritisk.
NE (odpoved lastnemu mnenju pod vplivom različnih soc. pritiskov)
4. Dejavnike konformizma delimo običajno na: situacijske, osebnostne in dedne.
NE (niso dedne)
5. Z izrazom skupinska kohezivnost označujemo moč, s katero skupine vežejo svoje člane.
DA
6. Milgramov eksperiment je lepo pokazal, kako bližina žrtve pove človekovo pripravljenost na slepo poslušnost.
NE
7. Moscovici je razvil koncept socialnega vplivanja kot dvosmernega procesa.
DA
8. Prve raziskave o tipih vodenja je opravil G. Allport.
NE (K.Lewin)
9. Freudov eksperiment o zaznavanju velikosti pod vplivom skupinskega pritiska so potrdile tudi številne druge raziskave.
NE (Asch)
10. Moscovici ugotavlja, da je pogoj za vpliv manjšine na večino v konsistentnosti obnašanja manjšine.
DA
?
11. Socialno učenje je namerno, motivirano in ga spremlja velik intelektualni napor.
12. Oblike učenja po modelu so: imitacija, identifikacija, učenje vlog.
DA
13. Socialna identiteta po Meadu je zavest o pripadnosti skupini.
NE (Tajfel)
14. Kriza identitete v mladosti karakterizira nasprotje med potrditvijo identitete jaza in difuzijo identitete.
DA
15. Horizontalna dimenzija identitete predstavlja osebnostni razvoj posameznika skozi njegovo biografijo.
NE (vertikalna)
?
16. Za sodobno družino je značilen podaljšan simbiotični odnos med starši in otroci.
17. Najpomembnejša dejavnika pri vzpostavljanju medosebnih odnosov sta bližina in

podobnost.
DA

18. Od potrditev drugih so posebno odvisne osebe z visoko stopnjo samospoštovanja.
NE

19. Samorazkrivanje v odnosih pripomore k intimnosti odnosov.
DA

20. Alternativni nivo primerjave omogoča preverjanje privlačnosti nekega odnosa glede na naše dosedanje izkušnje in izoblikovane kriterije.
NE (splošni nivo)

21. Glavne faze v razvoju odnosa so: izbira, interpretacija, recipročnost, institucionalizacija.
NE (pogajanje, zadolžitev, institucionalizacija)

22. Pri razlagi interakcijskih strategij se teoretiki menjalne teorije interakcij opirajo zlasti na Milgramove eksperimente.
NE (Newcomb)

23. Splošni nivo primerjave je meja privlačnosti odnosa, alternativni nivo primerjave pa mera odvisnosti partnerja od odnosa.
DA

24. Po teoriji kognitivne disonance partnerji težijo k redukciji neskladnosti med svojim obnašanjem in stališči.
NE (neskladnost med stališči)

25. Najpomembnejši kognitivni procesi pri oblikovanju predsodkov so: generalizacija, poudarjanje določenih značilnosti objektov, vrednostno ocenjevanje, selektivnost v ocenjevanju.
DA (generalizacija, diferenciacija, identifikacija, evalvacija oz. vrednotenje)

26. Žrtve diskriminacije pogosto razvijejo samoponižujoče vzorce obnašanja.
DA

27. Stigmatizacija je formiranje poenostavljenih in neutemeljenih sodb o narodih in nacionalnih skupinah.
NE (tistih skupin, ki s svojim obnašanjem ali s svojimi fizičnimi posebnostmi ne zadostujejo »standardu normalnost«)

28. Žrtev diskriminacije se pogosto začne obnašati v skladu s predsodki, ker predsodki delujejo kot neke vrste pričakovanje.
DA

29. Glavni motivi za altruistično obnašanje so: moralna obveznost, sočutje, recipročnost, povišanje lastne vrednosti.
DA

30. Značilno za altruizem zaradi socialne odgovornosti je, da sta si dajalec pomoči in prejemnik v enakopravnem odnosu.
NE (komplementarnem odnosu)

31. Nujni predpogoji za altruistično vedenje so: pozornost, motivacija, ocenjevanje situacije, premagovanje zavornih dejavnikov.
DA

32. Glavni zavorni dejavniki altruizma so: difuzija odgovornosti, pluralistična ignoranca in strah pred ocenjevanjem.

NE (ni pl. Ignoranca ampak večznačnost oz. nejasnost okoliščin)

33. Miligramovi eksperimenti so opozorili na veliko pripravljenost ljudi za podrejanje avtoritetam.

DA

34. Glavna značilnost primarnih skupin je močna identifikacija posameznika s skupino.

NE

35. Za male skupine je značilna neposrednost, preglednost in emocionalnost odnosov.

DA

36. Za sekundarne skupine je značilna velika stopnja neformalnosti v odnosih.

NE

37. Kooperativno obnašanje v skupini je odvisno od možnosti sporazumevanja in komuniciranja v skupini.

DA

38. Raziskave kažejo, da je prevladujoči model obnašanja v skupini recipričnost.

NE

?

39. Za destruktivne skupine je značilna ločenost različnih nivojev želja.

?

40. Prevladujoče čustvo v destruktivni skupini je strah.

?

41. Značilni odnosi v destruktivni skupini so: ščitenje, pokroviteljstvo, dominacija, zatiranje.

42. Legitimna moč temelji na identifikaciji podrejene osebe z nosilcem moči.

NE (referenčna moč)

43. Referenčna moč traja tako dolgo, dokler podrejene osebe sprejemajo norme in vrednote, na katerih ta moč sloni.

NE (legitimna moč)

44. S simulacijo zaporniške situacije je Zimbardo ugotovil, da je moč nepriljubljena za nosilce moči.

NE (moč postane zelo privlačna)

?

45. Raziskave so pokazale, da so moški boljše vodje kot ženske.

NE

46. Dominantnost je odločilna osebna lastnost dobrih vodij.

NE (niso vse lastnosti prisotne pri vseh vodjih in v vseh situacijah enako močno)

47. Težnjo k uniformnosti pojasnjujejo psihologi z učinki socialne primerjave in vplivi socialnih norm.

DA

48. Množično imitiranje obnašanja modelov v skupinah se imenuje socialna okužba.

DA

?

49. Zaznavanje je odvisno predvsem od naših izkušenj, trenutnih potreb in interesov.

DA

?

50. Zaznavanje poleg čistega sprejemanja čutnih dražljajev vključuje še interpretacije teh dražljajev.

51. Zaznavni koncepti in kategorije nam pomagajo reducirati strah pred neznanim.

DA

?

52. Pri zaznavanju drugih oseb nas vodijo predvsem domneve o intencionalnosti in radialnosti v delovanju drugega.

53. Z raziskavami prvega vtisa v socialni psihologiji se je ukvarjal predvsem Moscovici.

NE (Ash in Kelley)

54. Moreno je s sociometričnimi metodami preučeval vpliv prisotnosti drugih oseb na učinkovitost posameznika.

NE (meril strukture socialno-emocionalnih odnosov v skupini)

?

55. Eden osrednjih interesov ljudi pri zaznavanju drugih, je zaznati stopnjo odgovornosti za vedenja in delovanja, ki jih opažajo pri drugih ljudeh.

?

56. Z izrazom petrificiranost stališč ponazarjamo sposobnost posameznikov, da stališča menjajo.

57. Adorno je s svojo F-skalo meril odnos manjšin do večinskih narodov.

NE (preučuje tipične značilnosti avtoritarne strukture osebnosti)

58. Po Adornovih rezultatih je praviloma korelacija med antisemitizmom in splošnim etnocentrizmom negativna.

NE (visoka korelacija)

59. Adornove študije so potrdile hipotezo, da je antidemokratska orientacija bolj značilna za osebnosti z nižjo stopnjo avtoritarnosti.

NE (osebe z višjo avtoritarnostjo)

?

60. Z izrazom anti-intracepcija označujemo nasprotovanje suobjektivnemu, domišljjskemu, senzibilnemu.

?

61. Med najbolj vplivnimi dejavniki, ki ves čas določajo nek odnos sta prostor in čas.

DA

62. Privlačnost je emocionalno poudarjeno pozitivno stališče ene osebe do druge.

DA

63. Pri altruizmu gre, zaradi recipročnosti, za nudenje pomoči osebam, ki so odvisne od nas.

NE (to je pri altruizmu zaradi soc. odgovornosti)

64. Eden od zavornih dejavnikov altruizma je domneva o dobro urejenem svetu.

DA

65. Z lestvico socialne distance merimo stopnjo konformnosti med ljudmi.

NE (stopnjo privlačnosti)

?

66. Prve zametke socialnega učenja opazimo že ob vstopu otroka v šolo.

NE

67. Ključno Parsonsovo delo nosi naslov »Homo sociologicus«.

NE(Dahrendorf)

68. Le Bon razlaga fenomen množic s pojmom množične hipoteze, Tard s pojmom socialne sugestije in Freud s pojmom pogojnega refleksa.

NE (za Freuda je to identifikacija z vodjem)

69. Kjerkoli je delovanje ene osebe predpostavka za delovanje druge osebe, govorimo konformizmu.

NE (govorimo o socialnem vplivu; konformizem- zavestno sprejemanje večinskih ali vladajočih norm obnašanja, čeprav nasprotujejo osebnim stališčem in željam posameznika)

70. Raziskave so pokazale, da avtoritarni način vodenja v bistvu ni nič kaj bolj direktiven kot demokratski.

NE (je bolj direktiven kot demokratski)

?

71. Metodološki relativizem v psihologiji sloni na predpostavki, da naj bi vso družbeno vedenje obravnavali kot rezultat individualnih obnašanj in medosebnih interakcij ljudi.

?

72. Durkheimova kategorija »kolektivna zavest« je rezultat metodološkega principa imenovanega sociološki holizem.

?

73. W.Wundt je introspekcijo označeval za subjektivno metodo, ki je neznanstvena.

DA

?

74. Nomotetične znanosti temeljijo na metodološkem principu razumevanja, idiografske znanosti pa temeljijo na metodološkem principu znanstvene razlage.

NE (obratno)

75. Teleološka razlaga, skuša pojasniti človeška verovanja, kavzalna pa njegova stališča.

NE (teleološka-slioni na razlogih, kavzalna-pa na vzrokih)

?

76. K.Holzkamp vpelje v psihologijo pojma emancipatorni in tehnični spoznavni interes.

DA

?

77. Moscovici opozarja, da naj se psihologija izogiba »odkrivanju globljih vidikov socialne realnosti«.

NE (jih mora odkriti)

78. Psihologija ljudstev je pomemben zgodovinski izvor socialne psihologije.

DA

?

79. Zagovornika ideje o jezikovnem relativizmu kultur sta bila Humbolt in Herder.

DA

?

80. A.Comte je v duhu svojega pozitivizma zahteval, da se psihologija loči od naravoslovja.
NE

81. G.Cooper je v psihologijo uvedel pojem primarnih skupin.
NE (Cooley)

82. K.Lewin je med drugim uvedel v socialno psihologijo tudi metodološki pristop: akcijski eksperiment.
DA

83. Interpersonalni nivo razlage v psihologiji zajema posameznika in njegovo psihološko reagiranje na vsakovrstne socialne vplive.
NE (to je intrapersonalni nivo; interpersonalni-razlaga psiholoških procesov med osebami, ki nastopajo v dani situaciji)

84. Predelava informacij je centralna regulativna in adaptivna sposobnost vseh živih bitij.
DA

85. Utemeljiteljica teorije simboličnega interakcionizma je antropolginja in psihologinja M.Mead.

NE (G.H.Mead – moški)

?

86. Domneve o intencionalnosti, racionalnosti in sinhronem delovanju drugega so pomembni izvor napak v ocenah drugih ljudi.

NE (implicitne osebnostne teorije)

87. »Halo učinek« je prenašanje govoric od ust do ust.

NE (če je nekemu znan kakšen negativen podatek o določeni osebi, bo ta tej osebi voljan pripisati še druge neg. lastnosti in to brez utemeljitve)

88. B.F.Skinner je bil med prvimi psihologi, ki so opozarjali, da iz spoznanj o vedenju živali (etologije) ne moremo sklepati na vedenje človeka.

NE (lahko sklepamo)

89. Psihoanaliza je vnesla v socialno psihologijo tezo o nujni konfliktnosti človeka.

DA

90. Ono predstavlja pri Freudu ponotranjene družbene norme.

NE (to je nadjaz; ono- gonska energija)

?

91. K.Lorenz je v svojih raziskavah ugotovil, da agresivnost bolj podlega ustaljenim ritmom kot zadovoljevanje drugih primarnih potreb.

NE (primerja ljudi in živali)

?

92. Po Eriksonu uspela identiteta jaza omogoča posamezniku, da poveže dotlej nepovezane življenjske segmente v smiselno biografijo.

DA

?

93. Socialni konstruktivisti tudi duševna stanja posameznika razlagajo kot socialne konstrukte.

DA

?

94. Proces socialne konstrukcije osebnosti je sestavljen iz socializacije in individualizacije.

DA

?

95. Uspešna identiteta jeza sloni na ravnotežju osebne in socialne identitete.
DA
96. Čim bolj nekonsistentno je delovanje manjšine, tem večje možnosti vpliva na večino ima.
NE(manjše možnosti)
97. V nejasnih situacijah je stopnja konformizma večja.
DA
?
98. Preveč prilagojeni govor uporabljajoigmatizirane osebe, da pokažejo svojo nemoč.
NE
99. Socialna kontrola med osebama je dvostranska, kadar sta osebi v medsebojni odvisnosti.
DA
100. Raziskave kažejo, da dostop do sredstev moči zmanjša potrebo po moči.
NE (zveča potrebo po moči)
101. »Kontrola usode« je prisotna v nekem odnosu tedaj, kadar ena oseba lahko vpliva na rezultate druge, ne glede na to, kaj druga oseba počne.
DA
102. Neka oseba je toliko močnejša glede na drugo osebo, kolikor več je na razpolago alternativnih sredstev za rešitev problema.
NE (kolikor bolj so redka alternativna sredstva za rešitev problema)
103. Učinek socialne primerjave je manjši če je skupina homogena.
DA
104. Najpomembnejša oblika oz. poteza socialne kategorizacije je samokategorizacija subjekta.
DA
105. Identifikacija s skupino skozi termine, ki označujejo določeno skupinsko pripadnost (socialno identiteto) pomeni neke vrste depersonalizacijo.
DA
106. Po Tajflu je proces vzpostavljanja pozitivne razlike osnova za pogost pojav medskupinske diskriminacije.
DA
?
107. Po Dahrendorfu je homo sociologus teoretični konstrukt, ki razume posameznika kot nosilca socialnih vlog.
DA
108. Po Gregenu je ogledalni jaz nekak odgovor drugih ljudi v socialni interakciji, na vprašanje kaj smo.
NE (Cooley)
?
109. Po teoriji socialnega konstruktivizma osebe oz. osebnosti ne obstajajo po sebi, temveč le kot jezikovno posredovana forma nanašanja na posameznika.
NE
?
110. »Liget« je elementarno čustvo, ki pri alpskih narodih združuje čustvo jeze, občutek napora pri trdem delu, občutka, da je nekdo boljši od tebe ali begajoče čustvo zmede.

111. Po Freudu si ljudje v množici namesto svojega lastnega »ideala jaza« postavijo podobo voditelja in njegovo voljo prevzamejo kot svojo.

DA

112. Avtor znane študije o Avtoritarni osebnosti (The Authoritarian Personality) je bil H.Marcuse.

NE (T.W.Adorno)

113. Tipičen primer delovanja socialnih stališč sta procesa vsidranja in opredmetenja novih predstav in pojmov v že utrjenem izkustvu.

NE (to je tipičen primer soc. reprezentacij)

114. Festinger je ugotovil, da tendenca po primerjanju z drugimi upada premo sorazmerno z upadom razlike med lastnimi stališči in stališči drugih.

NE (kolikor bolj narašča razlika med lastnimi stališči in sposobnostmi ter ocenami drugih)

115. Pri ocenjevanju drugih bolj upoštevamo osebno odgovornost ali osebne značilnosti akterja, pri samoocenjevanju pa bolj upoštevamo okoliščine.

DA

?

116. Po implicitni teoriji osebnosti se ljudje ravnamo pri sprejemanju in predelavi informacij bolj po logiki motivov in afektov in manj po vnaprejšnjih osebnostnih konceptih.

NE

?

117. V sodobnih konceptih socialne psihologije velja, da so stališča prirojene dispozicije za določen način obnašanja.

NE

118. Stabilnost stališč vpliva tudi na stabilnost obnašanja.

DA

119. Stališča služijo tudi kot obrambni mehanizmi, ki nas branijo pred negativnimi spoznanji o nas samih.

DA

120. Mnenja vsebujejo kognitivno, emocionalno in konjuktivno komponento.

NE (sestavljenost o.z kompleksnost stališča)

121. Heider je ugotovil, da skušamo ljudje nenehno vzpostavljati in ohranjati stanje ravnotežja med stališči.

DA

122. W.Wundt je leta 1946 ugotovil, da je ena od najpomembnejših centralnih lastnosti za oblikovanje vtisa o drugih relacija toplo-hladno.

NE (že mrtev)

123. Kognitivna shema je kognitivna organizacija znanja o določeni osebi, objektu, dražljaju.

NE (ni dražljaju, ampak soc. situaciji ali tudi fizičnih objektih.)

124. Raziskave kažejo, da so avtostereotipi praviloma negativni.

NE (pozitivni)

125. Predsodki so stališča, ki so zasnovana na nepreverjenih dejstvih in govoricah.

DA

126. Z izrazom referenčna skupina označujemo socialne skupine, ki se jih izogibamo in z njimi nočemo imeti nobenega stika.

NE (skupina katerih vrednotni sistem posameznik najbolj sprejema in se z njimi najbolj identificira)

127. Osnovni mehanizem, ki vpliva na oblikovanje predsodkov, je socialna kategorizacija oz. tipizacija.

DA

128. Stigma (po Goffmanu) označuje posameznikovo lastnost, ki jo ima večina in tudi on sam za odklonsko oz. deviantno.

DA

129. Izzivanje strahu pri sprejemniku informacij je močno sredstvo prepričevanja.

DA

130. Za avtoritarno osebnost je, po ugotovitvah Adorna, značilna visoka stopnja nekonvencionalnosti, fleksibilnosti mišljenja in nizkega spoštovanja oblasti.

NE (značilnosti: konvencionalizem, avtoritarna submisivnost, agresivnost, antiintraceptivnost, spoštovanje oblasti, destruktivnost in cinizem, pogosta uporaba mehanizma projekcije, rigidnost mišljenja in nagnjenost k praznoverju, močan interes za »seksualne deviacije«)

131. Z izrazom socialna okužba označujemo množično aktualizacijo latentnih predsodkov.

DA (str. 191)

?

132. Znane »Študije o avtoriteti in družini« so nastale v okviru projektov t.i. dortmunske šole.

133. Za najuspešnejšo razlago fenomena agresivnosti velja Heiderjeva teorija ravnotežja.

NE (? Lorenz- model energije ?)

134. Socialna kontrola pomeni način in stopnjo uresničevanja socialne moči v konkretnih razmerah.

DA (sredstvo za izvajanje soc. moči)

135. Težnja po doseganju uspeha je odvisna od precepcije možnosti uspeha.

136. McClellandova teorija se ukvarja z močjo kot z individualno potrebo.

DA

137. Konformizem pomeni popustljivost pred socialnim pritiskom.

DA (pomeni odpoved lastnemu mnenju pod vplivom različnih soc. pritiskov)

?

138. Pri bolj ustvarjalnih ljudeh opažamo večjo stopnjo konformnosti.

139. Pojav socialnega vpliva je komplementaren pojavu socialne uniformnosti, ki obvladuje socialno delovanje posameznikov.

NE VEM (str. 292)

140. Avtorica menjalne teorije socialne moči je I.Marcos.

NE (avtorji: French, Raven in Thibaut, Kelley)

141. Najpreprostejša oblika socialnega vpliva je prisotnost drugih oseb.

DA

142. Negativnemu učinku prisotnost drugih oseb pravimo v psihologiji socialna distanca.
NE (soc. zavora)

143. Socialna popustljivost je pojav, da se posameznik manj trudi pri reševanju problemov, kadar ve, da individualni prispevki niso strogo določljivi.

DA

144. Po teoriji socialne primerjave se posameznik v negotovih situacijah raje zanaša na lastna stališča in mnenja kot na nepreverjena stališča drugih.

NE (posameznik se v negotovih situacijah raje zanaša na druge ljudi kot pa svojim lastnim nameram, mnenjem...)

145. Avtor znanega eksperimenta o avtokinetičnem učinku ko je psiholog K.Lewin.

NE (Sherif alpa Moscovici str. 341)

146. Moč referenčnih oseb temelji na identifikaciji posameznika z nosilcem moči.

DA

147. Thibaut in Kelley sta razlikovala med dvema vrstama socialne moči: med kontrolo usode in kontrolo obnašanja.

DA

148. Po Mulderju je socialna moč večdimenzionalni pojav, ki se razlikuje predvsem glede na karakter moči.

149. Avtor t.i. Milgramovih eksperimentov o poslušnosti avtoritetam je J.P.Poitou.

NE (Milgram)

150. Zimbardov eksperiment simuliranja zaporniške situacije je pokazala, kako so inteligentnejši ljudje v bistvu manj odporni na manipulacije.

NE

151. Maksimiranje socialne kontrole pomeni, da je en partner pripravljen nad drugim izvajati več kontrole, kot je bil sprva voljan, ker opaža, da ima drugi potrebo po podrejanju.

152. Horizontalna dimenzija identitete predstavlja vsakodnevne dejavnosti.

153. Splošni nivo primerjave omogoča preverjanje privlačnosti nekega odnosa na naše dosedanje izkušnje in izoblikovane kriterije (stopnja privlačnosti odnosa).

154. Alternativni nivo primerjave pa predstavlja primerjanje najboljših izmed dostopnih interakcijskih alternativ (odvisnost partnerjev od odnosa).

155. Glavne faze v razvoju odnosa so: izbira, pogajanje, zadolžitev, institucionalizacija ????

156. Pri razlagi interakcijskih strategij se teoretiki menjalne teorije opirajo zlasti na matematično teorijo iger oz. zapornikovo dilemo.

157. Etični stereotipi so poenostavljene in neutemeljene sodbe o narodih in nacionalni skupini.

158. Značilnost za altruizem zaradi socialne odgovornosti je, da se ljudje, ki so pripravljeni pomagati, počutijo odgovorne za trpljenje žrtve.

159. Referenčna moč traja tako dolgo, dokler podrejena oseba sprejema norme in vrednote, na kateri ta moč sloni.
160. Negovalke v domovih za starejše pogosto uporabljajo preveč prilagojeni govor, s katerim ponižajo pacienta.
161. Stališča vsebujejo kognitivno, emocionalno in dinamično komponento.
162. Stališča, ki so zasnovana na nepreverjenih dejstvih in govoricah, imenujemo predsodki.
163. Dostopnost stališč označuje razliko v hitrosti, s katero smo pripravljene zavzeti stališče do nekega objekta ali stanja stvari.
164. Sodbe, ki temeljijo na kognitivni komponenti, imenujemo stereotipi.
165. Kellu je ugotovil, da je ena najpomembnejših lastnosti za oblikovanje vtisa o drugih relacija toplo-hladno.
166. Kognitivne sheme objektov so temeljne oblike generalizacije izkustev v objektih.